

99

Demokrati är folkstyre

Demokrati är grundläggande friheter och rättigheter. De säkerställer medborgarnas inflytande och deltagande i samhället. De handlar om rösträtt, yttrandefrihet, tryckfrihet, mötesfrihet och religionsfrihet och skyddar varje människa från statligt övergrepp.

Demokrati är motsatsen

till diktatur!

Friheterna och rättigheterna bygger på övertygelsen att alla människor är lika mycket värda. Alla människor ska också ha samma möjligheter att till exempel bilda en förening, påverka politiska beslut och att uttrycka sina åsikter. Allt detta är avgörande för en fungerande demokrati.

Demokrati tar tid!

99

Demokratiska rättigheter

Rösträtt och valbarhet

är rätten att rösta i allmänna val och att ställa upp som kandidat för att påverka hur landet styrs.

Yttrandefrihet och tryckfrihet

är friheten att uttrycka sina åsikter och tankar i tal, skrift, radio, TV och på internet utan förhandsgranskning.

Mötesfrihet och föreningsfrihet

är rätten att samlas och bilda organisationer, partier och nätverk.

Religionsfrihet och trosfrihet

är rätten att tillhöra en religion, att tro eller att inte ha någon tro alls, samt att utöva tron fritt.

Rättssäkerhet

är en rättighet som bland annat betyder att alla behandlas lika inför lagen. Den innebär också att myndighetsbeslut fattas korrekt och med öppenhet, samt är möjliga att överklaga. Det skapar förutsägbarhet och tillit i samhället.

99

Sveriges fyra grundlagar

En grundlag är en extra viktig lag som utgör ett lands konstitution. Det är grundläggande regler för hur staten ska styras och vilka friheter och rättigheter medborgarna har. Grundlagarna står över alla andra lagar och skyddar den svenska demokratin.

Regeringsformen

Beskriver hur Sverige styrs och medborgarnas rättigheter.

Tryckfrihetsförordningen

Säkerställer friheten att ge ut tryckta skrifter och att få ta del av myndigheters dokument.

Yttrandefrihetsgrundlagen

Skyddar yttrandefriheten i andra medier än i de tryckta, alltså i radio, på tv och på internet.

Successionsordningen

Reglerar tronföljden i kungahuset.

99

Yttrande- friheten

I en demokrati ska man få tänka och tycka vad man vill. Dessutom har alla möjlighet att uttrycka sina åsikter. Yttrandefriheten är en rättighet som skyddas i grundlagen. Den är en grundpelare i vårt samhälle.

Alla har rätt att göra sin röst hörd. När alla har rätt att framföra sin åsikt blir det också möjligt att öppet lyfta problem och orättvisor i samhället. Ingen behöver vara rädd att myndigheterna ska ingripa, inte ens när någon framför kritik mot makthavare.

Men det är också viktigt att veta att yttrandefriheten inte är absolut. Den måste balansera mot andra rättigheter. Förtal, hot eller hets mot folkgrupp inte är tillåtet. Det regleras i lag.

Dessutom betyder rätten att yttra

sig inte att du får bryta mot

regler i ett visst sammanhang.

Det är inte censur, utan helt

enkelt att följa platsens regler.

99

Ordet är fritt!

Ordet är fritt! vill öka medvetenhet och engagemang kring demokrati och fri åsiktsbildning. Samtidigt lyfts folkbiblioteken som viktiga platser i ett öppet, levande och demokratiskt samhälle.

**Ordet är
Fritt**

ordetärfritt.nu

**region
västerbotten**

99

Fri åsikts- bildning på folk- biblioteken

Biblioteken ska, enligt lag, möjliggöra den fria åsiktsbildningen. Genom att ge plats för olika röster och perspektiv värnar vi yttrandefriheten. Det är då varje människa har chans att bilda sin egen åsikt.

2 § Biblioteken i det allmänna

biblioteksväsendet ska verka för

det demokratiska samhällets

utveckling genom att bidra till

kunskapsförmedling och fri

åsiktsbildning.

Bibliotekslagen (2013:801)